

תת"ע 522/02/14 - מדינת ישראל נגד קוממי שלומי

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

תת"ע 522-02-14 מדינת ישראל נ' קוממי שלומי

06/10/2016

בפני	כבוד השופטת רות וקסמן
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	קוממי שלומי

החלטה

בפניי בקשה לביטול כתב אישום מחמת טענה של הגנה מן הצדק בהתאם לסעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב - 1982.

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה ברכב מנועי, כשאין לו רשיון נהיגה כלל בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה (להלן: "כתב האישום הנוכחי").

2. עפ"י כתב האישום בוצעה העבירה בתאריך 19.11.13 בשעה 00.20 ברח' שיפר 19 כפר סבא, כאשר הנאשם נהג ללא רשיון ובהיותו בלתי מורשה לנהיגה ברכב מסוג אופנוע מ.ר. 5365164 מסוג קואנג יאנג טיו שצבעו אינו ידוע. הנאשם זומן להישפט על העבירה בבית משפט לתעבורה בתאריך 27.4.14 וכפר בעובדות כתב האישום.

3. כתב האישום הנוכחי לא היה הראשון בפרשה. בגין אותה עבירה עצמה, נמסרה לנאשם הזמנה להישפט בבית משפט לתעבורה בתאריך 16.12.13 (להלן: "כתב האישום המקורי" - ת/3). כתב האישום המקורי נרשם בתאריך שבו בוצעה, לכאורה, העבירה ובסמוך מאד לאחר התרחשותה, ואין בו איזכור למספר הרישוי של האופנוע שבאמצעותו, לטענת המאשימה, בוצעה העבירה.

4. האירועים שהובילו להגשת כתב האישום המקורי, תוארו בצדו האחורי של המסמך תחת הכותרת "נסיבות המקרה" כדלקמן: "במהלך פעילות יזומה, הבחנתי בנהג הנ"ל נוהג באופנוע לבן ביציאה מביתו לתוך השכונה ולאחר מספר דקות חזר בנסיעה עם הקטנוע כשהוא מרכיב בחורה מאחור והבחין בניידת משטרה סמויה ובי ולאחר שקראתי לו עצור משטרה האיץ ונמלט מהמקום. ולאחר מספר דקות

הגיע רגלית ללא הקטנוע יחד עם הבחורה, כאשר הוא לבוש באותם הבגדים שזוהה כאשר הוא נסע עם הקטנוע. הנ"ל סרב לעיכוב ונעצר. בסריקות במקום, לא אותר הקטנוע שבו נהג. "כמו כן נרשמו במסמך דברי הנהג. "לא נהגתי מסרב לחתום". עורך המסמך הנ"ל הינו רס"ר אלירן סאעת (להלן: "רס"ר אלירן"), המכהן כיום כראש צוות בילוש כפר סבא ועדותו נשמעה בפני ביהמ"ש בתאריך 5.11.2015. להשלמת התמונה יצוין, כי הבחורה הנזכרת לעיל, כמי שנסעה על האופנוע שאותו, לכאורה, נהג הנאשם, נחקרה ע"י המשטרה.

5. מן המתואר לעיל עולה כי מספר הרישוי של האופנוע שבאמצעותו, לכאורה בוצעה העבירה, לא הופיע בשום מקום על פני כתב האישום המקורי (ת/3) מיום 19.11.13.

יתר על כן, באותו התאריך בשעה 03.00 כתב רס"ר אלירן דו"ח פעולה מפורט לגבי השתלשלות העניינים באותו הלילה (ת/2). גם בדו"ח זה לא מופיע מספר הרישוי של האופנוע.

בחקירתו בבית המשפט בתאריך 5.11.2015 הודה רס"ר אלירן כי לא זיהה את מספר הקטנוע כמפקד האירוע, וכי אינו זוכר מנין הגיע מספר הרישוי שנרשם לבסוף בכתב האישום הנוכחי. אך הוא יכול לאשר כי הוא עצמו לא היה המקור לידיעה לגבי המספר (פר' עמ' 17 ש' 28 - 30).

6. האירועים שקרו בלילה- 19.11.13 צוינו גם במסמך שכותרתו "זכ"ד" (ת/1), ואשר נערך ע"י רס"ר צליל שפסה (להלן: רס"ר "צליל"). מסמך זה נושא תאריך מאוחר (9.1.14). אולם רס"ר צליל העידה, כי מדובר בטעות אנוש וכי המסמך נכתב על ידה באותו הלילה (פר' 5.11.15 עמ' 9 ש' 1 - 19). לדבריה, לא ראתה את העבירה אלא שימשה כצוות תגובה, שערך סריקות לאיתור הקטנוע שהסתיימו ללא כלום. גם במסמך הנ"ל שנערך כחודשיים לאחר ביצוע העבירה, לא מופיע מספר הרישוי של האופנוע.

7. מן המקובץ לעיל, נובע כי מספר הרישוי של האופנוע, שבאמצעותו לכאורה ביצע הנאשם את העבירה, הופיע לראשונה בכתב האישום הנוכחי, מבלי שלמעורבים בחקירה יש איזשהו מושג מנין צץ לפתע לאחר שהיה חסר בכתב האישום המקורי.

8. הסניגור עותר לבטל את כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, וזאת משלושה טעמים עיקריים:

א. ליקויים חמורים בהגשת כתב האישום. בהקשר זה מסתמך הסניגור, בין היתר, על הוספת מספר הרישוי של הקטנוע לכתב האישום הנוכחי לאחר שלא הופיע בכתב האישום המקורי ובדוחות שנכתבו בלילה שבו, לכאורה, בוצעה העבירה ומבלי שלשוטרים שהיו מעורבים בתפיסת הנאשם ובחיפושים אחר הקטנוע יהיה מושג כלשהו מנין הגיע המספר.

ב. אי גילוי והסתרת פרטים מחומר החקירה והתנהלות התיק על ידי המשטרה, מבלי להמציא תעודת החיסיון. בהקשר זה מסתמך הסניגור, בין היתר, על עדותה של רס"ר צליל בבית המשפט והזכ"ד שנערך על ידה - **ת/1**.

ג. התעמרות בנאשם והפיכתו ליעד משטרתי במסגרת פעילות חסויה, יזומה ולא שגרתית, מבלי יכולת להצביע על חשד סביר. בעניין זה מסתמך הסניגור, בין היתר, על מסמך **נ/2** שכותרתו "מזכר" ואשר תוכנו מתחלק לשניים. בחלקו העליון של המסמך מופיעה בקשתו של רס"ר אליין לבטל את הדו"ח משום שלא זיהה בוודאות את מספר הקטנוע שבאמצעותו בוצעה העבירה, ומאחר שגם הסריקות לאיתורו לא העלו דבר. ואילו בחלקו התחתון של המסמך, מופיעים דבריו של שוטר בשם הרפז בזו הלשון: "זה יעד אדם. להזין למערכת ולדבר עם מי שצריך שילכו על זה. זה קשור לאותו עבריין...".

9. מנגד טוען ב"כ המאשימה כי המשטרה פעלה בעניין מתוקף סמכותה לפתוח בחקירה מקום שנודע לה על ביצוע עבירה "אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת". סמכותה המעוגנת בהוראת סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי (ולא כפי שמופיע בטעות בפרוטוקול מיום 5.7.16 עמ' 28 ש' 18) וכי אין יסוד בטענה בדבר התעמרות בנאשם, שנתפס לפי כתב האישום כשהוא נוהג ברכב מנועי מבלי שיהיה לו רשיון נהיגה.

10. עוד טוען ב"כ המאשימה, כי ההגנה לא הצביעה על פגמים בעבודת המשטרה אלא העלתה טענות ועובדות (כגון העובדה שמספר הרישוי של האופנוע ששימש לפי כתב האישום בביצוע העבירה, הופיע לראשונה בכתב האישום הנוכחי), שמקומן הנכון הוא בשלב ההוכחות.

11. עוד טוען ב"כ המאשימה כי כל חומר החקירה הרלוונטי הועמד לרשות ההגנה, וכי ההגנה רשאית, לפי שיקול דעתה, לזמן כעדי הגנה את אותם שוטרים שערכו תרשומות שתוכן מוטל בספק ע"י ההגנה. ומכל מקום גם טענות אלה אינן ראויות לביורר במסגרת בקשה לביטול כתב אישום מחמת הצדק.

12. בנוסף, טוען ב"כ המאשימה, כי אף אם נפלו פגמים בעבודת המשטרה, טענה המוכחשת על ידו, אזי מדובר בפגמים קלים ולא משמעותיים, שבוודאי אינם מצדיקים צעד קיצוני כביטול כתב אישום וכי טענות ההגנה אינן מתיישבות עם ההלכות שנקבעו בפסיקה ואשר מתירות ביטול כתב אישום רק במקרים קיצוניים ונדירים.

13. טענה של הגנה מן הצדק, התקבלה ע"י הפסיקה בע"פ 2910/94 **יפת נ' מ.י.** (להלן: "הלכת יפת"), שם נקבע כי תחולתה מוגבלת ורק למקרים קיצוניים וחריגים

ביותר בהם קיום ההליך הפלילי פוגע מהותית בתחושת הצדק וההגינות, כאשר הקריטריון הקובע הוא: "התנהגותה הבלתי נסבלת של רשות התביעה".

14. "הלכת יפת" הורחבה בע"פ 4855/02 מ.י. נ' **בורוביץ** (להלן: "הלכת בורוביץ"), באופן שההגנה עשויה לחול גם עקב התנהלות רשלנית של הרשות או בכל מקרה שבו "לא ניתן יהיה להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן" או ש"קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית המשפט...", וזאת לאחר בחינה של שלושה שלבים כדלקמן:

א. זיהוי הפגמים ככל שנפלו בהליך אשר ננקט נגד הנאשם תוך עמידה על עוצמתם, במנותק משאלת אשמתו או חפותו.

ב. בדיקה האם המשך ניהול ההליך הפלילי חרף הפגמים יפגע באופן חריף בתחושת הצדק וההגינות, תוך שקילת אינטרסים שונים כגון חומרת העבירה, נסיבותיו האישיות של הנאשם, מידת הפגיעה ביכולת הנאשם להתגונן ומידת האשם הרובץ על הרשות.

ג. אם השתכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון האם ניתן לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים מבלי להגיע לתוצאה של ביטול כתב האישום.

15. תורת ההגנה מן הצדק נקלטה בחקיקה הראשית, כשנתיים לאחר שהפסיקה קבעה את הלכת בורוביץ, באמצעות סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי שזו לשונו:

" לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות בהן -

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי, עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית."

16. ההסדר החקיקתי הנ"ל עולה בקנה אחד עם עמדת הפסיקה לגבי הגנה מן הצדק, ולאחריו נפסק כי המבחן התלת שלבי שנקבע בהלכת בורוביץ יוסיף להנחות את בית המשפט בבואו לבחון אם יש לקבל טענת נאשם לפי סעיף זה. (ע"פ 7014/06 מ.י. נ' **לימור** וזו גם גישתו של המלומד י. קדמי בספרו **על סדר הדין בפלילים** חלק שני א' עמ' 1339).

17. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המאשימה, ושמעתי את ב"כ הצדדים באתי לכלל מסקנה, כי אין באף אחת מטענות הנאשם כדי להקים עילה לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

18. אמנם הסניגור המלומד, עו"ד דורי מרידור, חשף בכישרון רב קשיים וסתירות, לכאורה, באישום כלפי מרשו, אולם המקום הראוי לטענותיו אינו במסגרת המיוחדת והמצומצמת עד מאד של "הגנה מן הצדק", כפי שעוצבה בפסיקה, אלא בדיון לגופו בדרך של הבאת ראיות, וכחלק אינטגרלי מהמאבק המתנהל על חפותו של הנאשם.
19. חרף הקשיים והסתירות לכאורה שנחשפו בפניי, אינני מוכנה לקבוע בשלב מוקדם זה, באופן קטגורי, כי נפלו פגמים בעבודת המשטרה. מטבע הדברים שחקירות משטרתיות לא מתנהלות באופן סטרילי, ויש להיזהר מקביעה בלתי מבוססת כי כל פעולה שנראית על פניה כחורגת מן השגרה היא בהכרח בבחינת ליקוי או פגם.
20. כך, למשל, לגבי המסמך נ/2, המבטא, לכאורה, את כוונתו של רס"ר אלירן לחזור בו מן האישום, ומשקף, לכאורה, התייחסות מיוחדת ואולי בלתי ראויה מצד שוטר בשם הרפז כלפי הנאשם, הרי שעומדת לסניגור האפשרות לזמן את השוטר הרפז למתן עדות מטעם ההגנה. מכל מקום, בית המשפט לא יכול לקבוע מסמרות לגבי כוונותיו של השוטר הרפז וחוקיות מעשיו, ובוודאי שאינו יכול לקבוע כי מתקיימת כאן רדיפה של הנאשם או התעמרות בו, לפני שתינתן לאותו שוטר ההזדמנות להסביר את דבריו.
21. יתר על כן, גם אם טעתה המשטרה באחת או יותר מפעולותיה נגד הנאשם, וכאמור לעיל, אני נמנעת בשלב זה, טרם ששמעתי את כל העדים, מקביעה כלשהי בעניין, הרי שיש מרחק רב בין "טעות" לבין "התרשלות חמורה" או "התעמרות", שפוגעת בעקרון ההגינות או בתחושה של צדק.
22. כך למשל, אינני מקבלת את טענת הנאשם כי הגנתו נפגעה עקב הוספת מספר הרישוי של הקטנוע לכתב האישום הנוכחי, לאחר שלא הופיע בכתב האישום המקורי ובדוחות הפעולה שנכתבו בזמן אמת, וכי הדבר מהווה הפרה של כללי צדק והגינות. למעשה ההיפך הוא הנכון. מאחר שנטל ההוכחה רובץ על המאשימה, הרי כל ליקוי שמתגלה בכתב האישום הוא בעל פוטנציאל לסייע להגנת הנאשם ולהוביל לזיכויו, ולכן הנאשם אינו ניזוק מזה. מכל מקום, לא מדובר במקרה זה בפגיעה ממשית בתחושת הצדק.
23. דברים דומים אמורים גם לגבי הטענה שהמשטרה נמנעה במכוון מלחשוף את המקור שהוביל לחקירת הנאשם, מבלי להידרש לתעודת חיסיון, וכן לגבי עדותה של רס"ר צליל ובכלל זה סוגיית התאריך של המסמך שנערך על ידה (ת/1).
24. המקום הראוי לבירור של כל הטענות הנ"ל, הוא במסגרת ההליך המשפטי בשלב ההוכחות, אשר כולל שמיעת ראיות, מבחינת הראיות והכרעה לגופן של הטענות, שעל פניהן, יכולות לסייע לנאשם להיחלץ מן האישום נגדו, אך אין להן דבר וחצי דבר עם פגיעה בעקרונות, בכללים או בתחושה של צדק והגינות.

25. אשר על כן, הבקשה נדחית.

נקבע להמשך הוכחות ליום 8.12.16 שעה 14:00.

ההחלטה מפורסמת היום בהיעדר שירותי הקלדה לאחר שעה 16:00 ועומס דיונים.